

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

קוח.

עין משפט נר מצוה

ל א מיי פ"ט מהלכות
מחנות עינים הלכה י'
סמג עשין קסב טור שרי"ע
י"ד סימן רנב סעף א ב:
לא ב מיי פ"ל מהלכות
שבת הלכה ז סמג
עשין ל טו"ש"ע א"ח"ט ס'
רנ"ג:
לב ג מיי פ"ו מהלכות
מ"ע הלכה ח סמג
עשין קסב טו"ש"ע י"ד סימן
רנב סעף ד:
לד ד מיי פ"ב מהלכות
שבת הלכה ז סמג לא"ח
ס' טו"ש"ע א"ח"ט סימן שג
סעף י'
לה ה מיי פ"ל ס' הלכה ט
סמג עשין ל טו"ש"ע
א"ח"ט סימן רלא סעף א:

לעזי רש"י

פולטר"א [פילטרי"ש].
לבר.

מוסף רש"י

נחלה בלי מצרים. כמה
שנאמר (בראשית טו) ופילת
ימנו וקדמנו וגו'. לא נאכזרנו
שנאמר (שם יג) הארץ אשר
אתה יורשה ועבד עמך את
שבת, שנאמר (שם לג) ואת
את פני העיר, שקבע תחומין
עם דמיוני ממה כן פי' ר'
שמעון (שיעור נח יד).

מוסף תוספות

א. מבערין את הכל מלפני
השבת. מוס' הרא"ש.
ב. אבל מוון ג' סעודות אין
משיירים משום דחמץ
אסור מד' שעות ולמעלה.
מוס' הרא"ש. ג. (ד) אף אם
יחלוק סעודה אחת לשתי
סעודות. מוס' הרא"ש.

במנחה מציילין מוון סעודה אחת. מכלן משמע דומן אכילה
שלישית בשבת היא מן המנחה ולמעלה ללא כחאוס
שמחלקין סעודת שחרית ומזכרין צינתיים ומיהו מהא דאמרין
בפסחים צ"ק (דף י"ג.) י"ד שחל להיות בשבת^א משייר מוון שמי
סעודות^ב אין רחיה מדאין משיירין

מוון ג' סעודות שאין לעשות ב'
סעודות שחרית דהא כיון שאוכל הכל
שחרית^ג חשיב כסעודה אחת ועוד
אומר ר"י שיש כאלן איסור ברכה
שאינה זריכה כדאי' צ"ב זל לו (יומא
דף ע.) גבי ובעשור שבחומש הפקודים
דקאמר וימימי ס"ת אחריתא ונקיף אי"ר
שמעון בן לקיש מפני ברכה שאינה
זריכה: **מבכר** בפונדיון בו'.
יינו כר' יוחנן בן ברוקא דחשיב
ככר בפונדיון מד' שאין צולע שמי
סעודות דעירוב ופליג החס (עירובין
דף ס"ג.) ארבי מאיר ורבי יהודה
שאומרין החס שיעור אחר:

והא דתנן אין פוחתין בו' נימא
רבנן היא ולא רבי חידקא.
אומר ר"י דאין לפרש שבת נותנין לו
מוון ג' סעודות דהיינו כשצ"ש שם
צ"ש לעת האוכל דמסתמא ישבות
שם שאין רגילות כל כך ללכת ערב
שבת וצטביל שבת נותנים לו סעודה
אחת יותר ממה שנותנין לו בשאר
ימים דא"כ היכי ניחא לרבנן והלא מן
הכל אין לו כי אס' ד' סעודות אחת
שהצ"ש עמו דמלויין צדיה ושלישה
שנתנו לו וכשיאכל אחת בערב שבת
לא ישארו צידו רק ג' סעודות ואותן
יאכל בשבת וא"כ תיקשי נמי לרבנן
וכי אזיל ריקן אזיל כפרין בסמוך
ומיהו איכא ליימנר דבסמוך לרבנן
נמי פריך אכל קשה דכי משני
דמלויין ליה סעודה צדיה לא תיק'
כלום לר' חידקא דאין לו לשבת כ"א
שלו סעודות ולר' חידקא צריך ד'
ונראה לר"י דכשצ"ש צ"ש לעת
האוכל נותנין לו מוון צ' סעודות כמו
בשאר ימים ואס' צא לשבות שם
מוסיפין לו עוד ג' סעודות וקאמר
לימא רבנן היא ולא רבי חידקא
דלרבנן ימחא שם צידו ה' סעודות
בתחילת שבת ואותה שהצ"ש עמו
יאכל צ"ש ומאזות ה' סעודות יאכל
ג' בשבת ואחת צמולאי שבת ואחת
יוליך עמו אלא לרבי חידקא כשיאכל
ד' בשבת ואחת להוליך עמו למחר
א"כ מה יאכל צמולאי שבת וליכא
למימנר דאמרין ליה מה דהוה לך
למיכל באפוקי שבתא אכול בשבתא
כדאמרין לעיל דהתם אמרין ליה
כדי שלא יהא ניזון מן האדקה אכל

לעולם מציילין מוון ג' סעודות. מללא אמר ארבע לית ליה דרבי
חידקא: **מכלל דפנה קמא שלש סעודות סבירא ליה.** דזהאי לא
איפליגו אלא דת"ק סבר מה שעבר כבר לא יציל ולרבי יוסי יציל:
סמחוי. קערה גדולה היא וגופין צה גבאים מאכל מצעלי צמים
ומחלקין לעניים צ' סעודות ליום
מיום ליום: לא יעול כיון דיש לו
נמלא גזל לעניים: **קופה.** מעות הן
לפרנס עניים בני טובים דזיל להו
מילתא דתמחוי ומתחלקין מע"ש
לע"ש: **י"ד סעודות לא יעול מן**
הקופה. שהרי יכול להמתין לע"ש
ההוא אכל כשיש לו מוון י"ב יעול
שהרי לא מחלק עוד עד שיגיע ע"ש
והרי לשבעה ימי שבת ריכין י"ד
סעודות: **אליהו בשבת.** שהרי
תחלה סמוך לערב ולא תצטרך
לאכול צלילה. ואף על גב דאמרין
לקמן לעולם יסדר אדם שלחנו
צמולאי שבת ה"מ למאן דלפטר ליה:
בשמיניא מוסבין ליה. בתמיה:
אלא הא מני ר' עקיבא היא. ולענין
סעודת שבת צמולא דלפטר ליה איכא
למימנר כרבנן ואיכא למיימנר כרבי

חידקא ומיהו האי דלריך לצריות
יעשה שבתו חול ולא יטיל על אחרים
כבוד שבתו: **אין פוחתין לעני**
העובד ממקום למקום. שאינו לן
צלילה אלא: **מכרה.** הלוקח
צפונדיין כשהשער ד' שאין צולע
והפונדיון אחד מיי"ב צדינר דהוא
אחד ממ"ח צולע ושיערו לו חכמים
ככר זו לשתי סעודות היום והלילה:
לן נותנין לו פרנסה ליה. לקמן
מפרש מאי היא שהרי סעודה של
לילה ככלל כבר היא וככר זו משערינן
בעירובין (דף ס"ג:) למוון שתי סעודות
לעירובי שבתו: **ואס' שבת.** אלא
שבת: **מוון פרנסה ליה.** הא קבל
ליה סעודת הלילה: **כי סדיא.** לצדין
פולטר"א להניח תחת מלאשותיו:
שז' אינו מדיחין. דאין הדסה זו
אלא לחול: **הצלו של משיה.** כדאמר'
בפסחות (דף ק"ב:) דור שכן דוד
צא צו קטיגוריא בתלמידי חכמים
שנאמר ועוד צה עשייה וגו' (י"ג.) חבלי
לשון חבלי יולדה (הושע י'): **צלי מארים.**
כלומר אין לה קץ: **או ספענג.**
צמר וקראת לשבת עונג כמי"ב:
נחלת

את אליה הנביא לפני בוא יום וגו'
מדינה של גיהנם כתיב הכא יום וכתבי
התם^ג יום עברה היום ההוא ממלחמת גוג
ומגוג כתיב הכא יום וכתבי התם
^ד ביום בא גוג א"ר יוחנן משום רבי יוסי
כל המענג את השבת נותנין לו נחלה
בלי מצרים שנאמר^ה או תתענג על ה'
והרכבתך על במתי ארץ והאכלתך

הכל כבר הוא ניזון ולהכי נוטל כל צורכו
ומשני דאיכא סעודה צדיה המתוך היה
סבור שהיה פשוט למקשה שהסעודה
שיוליך עמו עס אחרות צ"ש אין נותנין
לו אותה עד שילך לפי שאינו הולך מיד
עד אחר בשבת ולכן היה סבור שהמקשה
לא היה יודע שהצ"ש סעודה עמו ואין לו
בתחלת השבת אלא ד' להכי משני ליה
דאיכא סעודה צדיה והמקשה משני
דפשיטא ליה דאיכא סעודה צדיה אף קשה
ליה כיון דמתרש"א דאכל לכולהו וכי אזיל
בריקן אזיל שכמו שהצ"ש עמו בלאו כן
ישאנה עמו בלאו מכלן ומשני דמלויין ליה
כו':

דמלויין סעודה בהדיא. וא"ת א"כ אמאי
נותנים לו צ' סעודות כיון שמציא אחת
עמו יתנו לו אחת ויאכל אחת והאחת
יוליך עמו וי"ל דאין מחלקין תמחוי
צלילה אלא ציוס צומן הסעודה ולכן
נותנין לו שנים שיאכל אחת מיד ואחת
צלילה אע"פ שאינו יכול לאכול אס' לא
התנה לפי שמסתמא כשצריך סילק דעתו
מלאכול מלשמות ודאי לא סילק דעתו
כדאמר הכא דאין קבע לשמיה והיכא
דלא שכיח יין אע"ג דסילק דעתו מן היין
מ"מ ממים לא סילק דעתו ומיהו אומר
ר"י דשמתא דוקא צימיה שהיו קוצעין
עמנן לשמיה אחר אכילה אמרו דאין קבע
לשמיה אכל לדידן לא וריצ"א פירש
במסכת תענית (דף י"ג.) שאף לאחר
שישן מותר לשמות על פי הירושלמי ואין
ר"י רואה להקל כל כך כיון שלא נזכר
בש"ס שלנו [עין תוספות תענית י"ב:
ד"ה ניסן]:

(א) פאה פ"ח מ"ו. (ב) פסמי
קיד. קוח. (ג) פאה פ"ח מ"ו
צ"ב ט. (ד) [נשעיה ו].

תורה אור השלם

- 1 ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לידוהו היום לא תמצאוהו בשדה: שמות טו כה
- 2 הנה אנכי שלח לכם את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא: צפניה א טו כג
- 3 יום עברה היום והוא יום צרה ומצוקה יום שיהא ומשאר יום חשך ואפלה יום עין וארפלה: צפניה א טו כה
- 4 ותיקה ביום היות הוא בוא גוג על אדמת ישראל ואם אזני אלהים תעלה תקומו באפי: יחזקאל יח יח
- 5 או תתענג על ה' והירבמתך על במתי ארץ והאבלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר: ישעיהו נח יד

רבינו הגנאל

ולפיכך שינוי שמצול
מוון ג' סעודות ומתניין
מחזורתא דלא כר' חידקא.
כלי מאכל אינו מדיח אלא
מה שצריך לוכל בו בשבת
לפי זמן סעודותיו, אבל כלי
שתייה כל היום, שאין קבע
לשתייה.